

Dosarul nr.3ra-993/21

(2-18206439-01-3ra-24092021)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. I. Barbacaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, I. Muruianu, V. Negru)

DECIZIE

19 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Iurie Bejenaru
Victor Burduh
Aliona Miron

examinând recursul depus de Instituția Publică, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Instituția Publică, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” împotriva Consiliului com. Ciorescu, mun. Chișinău, Primarului com. Ciorescu, mun. Chișinău, SRL „Pietrișul”, persoane terțe Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenția Proprietății Publice, cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost admis apelul declarat de către Consiliul com. Ciorescu și Primarul com. Ciorescu și s-a casat hotărârea din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La 28 septembrie 2015, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului com. Ciorescu, mun. Chișinău, Primarului com. Ciorescu, solicitând anularea Deciziei Consiliului local Ciorescu nr.3/11 din 20 martie 2014 prin care s-a atribuit în proprietatea Primăriei com. Ciorescu, mun. Chișinău, terenul agricol cu suprafața de 2,7735 ha, cu nr.cadastral xxx, încasarea de la Primăria Ciorescu, mun. Chișinău, taxa de stat și cheltuielile judiciare.

În motivarea cererii reclamantul a invocat că, Instituția Publică, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” din anul 1976 și până în prezent gestionează terenul cu suprafața de 2,7 ha, proprietate de stat, situat în extravilanul comunei Ciorescu, mun. Chișinău. Acest teren a fost transmis la balanța reclamantului în baza ordinului nr.26 din 23 martie 1976 a Asociației Științifice de Producție pentru Cultura Popușoiului și Sorgului „Hibrid” a Ministerului Agriculturii, cu destinația „Pepinieră de Carantină”. Pe acest teren este amplasată o construcție capitală ridicată pentru acoperirea necesităților tehnologice și științifice precum și o fântână arteziană. Prin Legea nr.668 din 23 decembrie 1995 pentru aprobarea listei unităților ale căror terenuri destinate

agriculturii rămân în proprietatea statului, Institutului de Fitotehnie „Porumbeni” i-a fost repartizat spre folosință, 1573 ha de pământ pentru folosire în scop agricol, suprafață ce include și lotul de teren de 2,77 ha cu denumirea „Pepiniera de Carantină”.

În luna iulie 2015, în procesul înregistrării de stat a terenurilor repartizate în folosință conform Legii nr.668 din 23 decembrie 1995, a aflat că lotul de teren „Pepiniera de Carantină” cu suprafața de 2,77 ha a fost atribuit de către Consiliul com. Ciorescu în proprietatea Primăriei com. Ciorescu.

La 16 iulie 2015, au solicitat pârâților să li se elibereze pentru cunoștință copia Deciziei Consiliului local Ciorescu nr.3/11 din 20 martie 2014 și copia procesului-verbal al ședinței Consiliului local Ciorescu din 20 martie 2014, în baza cărora s-a atribuit în proprietatea Primăriei Ciorescu terenul agricol cu suprafața de 2,7735 ha, nr.cadastral xxx.

Deoarece în termenul prevăzut de lege nu a primit decizia și nici procesul-verbal al ședinței pentru a face cunoștință, la 17 august 2015 a înaintat o cerere prealabilă pârâților prin care a solicitat revocarea actului administrativ, Decizia Consiliului local Ciorescu nr.3/11 din 20 martie 2014 prin care s-a atribuit în proprietatea Primăriei Ciorescu terenul agricol cu suprafața de 2,7735 ha, nr.cadastral xxx.

Reclamantul a comunicat că, la 24 septembrie 2015 a primit răspuns la cererea prealabilă prin care a fost informat că, cererea este neîntemeiată deoarece legalitatea deciziei din 20 martie 2014 a fost verificată de Cancelaria de Stat, care nu a depistat careva încălcări.

A apreciat Decizia Consiliului local Ciorescu nr.3/11 din 20 martie 2014 ca ilegală, din considerentele că lotul de teren agricol cu denumirea „Pepiniera de Carantină” cu suprafața de 2,77 ha nr.cadastral xxx este proprietatea statului, iar reclamantul folosește acest teren în baza Legii nr.668 din 23 decembrie 1995. Actul juridic contestat contravine și prevederilor Legii nr.91 din 05 aprilie 2007 privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor, iar prin prisma art.220 Cod Civil urmează a fi anulată de către instanța de judecată.

Pârâții, deși erau obligați să coordoneze hotarele terenurilor care le aparțin cu Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”, nu și-au îndeplinit această obligație legală, mai mult, pe acest teren sunt amplasate construcțiile reclamantului, ceea ce este imposibil de afirmat că nu au fost văzute, astfel au acționat cu rea-credință, cu scopul de a sustrage acest teren din proprietatea statului. Refuzul pârâților la cererea reclamantului de a face cunoștință cu conținutul deciziei contestate și procesului-verbal al ședinței Consiliului confirmă scopul obscur, abuziv și ilegal al acestora de a trece acest teren în proprietatea administrației publice locale ca ulterior să fie înstrăinat, nemaivorbind de faptul că pârâții nu dispun de careva acte juridice care confirmă, că acest teren a fost trecut în proprietatea administrației publice locale.

Pe parcursul examinării cauzei, reprezentantul Institutului de Fitotehnie „Porumbeni” a depus mai multe cereri de concretizare a cerințelor (f.d.36,128, vol. I).

Conform ultimei cereri, au fost indicați în calitate de pârâți: Consiliul com. Ciorescu, mun. Chișinău, Primarul com. Ciorescu, SRL „Pietrișul”, persoană terță Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, și respectiv a solicitat:

- anularea Deciziei Consiliului local Ciorescu nr.3/11 din 20 martie 2014 cu privire la formarea bunului imobil cu suprafața de 2,7735 ha situat în extravilanul

comunei Ciorescu și atribuirea în proprietatea Primăriei Ciorescu, mun. Chișinău a terenul agricol cu suprafața de 2,7735 ha, nr.cadastral xxx;

- anularea Deciziei nr.7/14 din 29 septembrie 2015 cu privire la desfășurarea licitației de arendă a terenului proprietate APL;

- anularea Procesului-verbal nr.2 din 26 octombrie 2015 privind rezultatele licitării din 26 octombrie 2015;

- anularea Deciziei Consiliului Comunei Ciorescu nr.8/18 din 09 decembrie 2015 cu privire la rezultatul licitației de obținere a dreptului de arendă funciară;

- anularea contractului de arendă funciară din 26 octombrie 2015 încheiat între Primăria com. Ciorescu și SRL „Pietrișul” prin care s-a transmis în arendă terenul cu suprafața de 2,7735 ha, număr cadastral xxx;

- încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.128-135, vol. I).

Prin hotărârea din 08 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cererea de chemare în judecată depusă Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” împotriva Consiliului com. Ciorescu, mun. Chișinău, Primarului com. Ciorescu, mun. Chișinău, SRL „Pietrișul”, cu participarea intervenientului accesoriu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, cu privire la contestarea actelor administrative, a fost respinsă ca fiind nefondată (f.d.164, vol. I).

Prin decizia din 31 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, fiind admisă cererea de apel declarată de Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”, a fost casată hotărârea din 08 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, remisă cauza la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată (f.d.232, vol. I).

Drept temei de dispunere a rejudecării cauzei a constituit faptul neatragerii în proces a Agenției Proprietății Publice, care este organul abilitat cu competență de delimitare a terenurilor proprietate publică de terenurile proprietate privată (f.d.244-245, vol. I).

Prin încheierea din 14 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a dispus atragerea în proces în calitate de persoană terță Agenția Proprietății Publice (f.d.35, vol. II).

Prin încheierea din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” împotriva Consiliului com. Ciorescu, mun. Chișinău, Primarului com. Ciorescu, mun. Chișinău, SRL „Pietrișul”, persoane terțe Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenția Proprietății Publice, cu privire la anularea Procesului-verbal nr.2 din 26 octombrie 2015 privind rezultatele licitării din 26 octombrie 2015 și a contractului de arendă funciară din 26 octombrie 2015 încheiat com. Ciorescu și SRL „Pietrișul” prin care s-a transmis în arendă terenul cu suprafața de 2,7735 ha, număr cadastral xxx, a fost declarată inadmisibilă (f.d.91, vol. II).

Totodată prin hotărârea din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea de contencios administrativ înaintată de Instituția Publică, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” împotriva Consiliului com. Ciorescu, mun. Chișinău, Primarului com. Ciorescu, mun. Chișinău, SRL „Pietrișul”, persoane terțe Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenția Proprietății Publice, cu privire la contestarea actelor administrative a fost admisă parțial. A fost anulată Decizia Consiliului com. Ciorescu nr.3/11 din 20 martie 2014 cu privire la formarea bunului

imobil; Decizia Consiliului com. Ciorescu nr.7/14 din 29 septembrie 2015 cu privire la desfășurarea licitației de arendă a terenului de pământ proprietate APL; Decizia Consiliului com. Ciorescu nr.8/18 din 09 decembrie 2015 cu privire la rezultatul licitației de obținere a dreptului de arendă funciară. În rest cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 13 noiembrie 2020, Consiliul com. Ciorescu și Primarul com. Ciorescu au depus apel împotriva hotărârii din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.95, vol. II).

Hotărârea motivată a fost expediată în adresa apelanților, la 04 decembrie 2021, dar dovada recepționării nu se regăsește la dosar (f.d.110).

La 14 ianuarie 2021, a fost depus apel suplimentar (f.d.129, vol. II).

Prin decizia din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de către Consiliul com. Ciorescu și Primarul com. Ciorescu și a fost casată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 16 octombrie 2020 și pe cauza dată s-a dat o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de Instituția Publică, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” împotriva Consiliului com. Ciorescu, mun. Chișinău, Primarului com. Ciorescu, mun. Chișinău, SRL „Pietrișul”, persoane terțe Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenția Proprietății Publice, cu privire la contestarea actelor administrative, a fost respinsă.

La 18 august 2021, Instituția Publică, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” a depus recurs împotriva deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia, cu menținerea în vigoare a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 16 octombrie 2020 (f.d.171-177, vol.II).

În susținerea cererii de recurs, Instituția Publică, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” a reiterat argumentele expuse la examinarea cauzei în fond și în apel.

Referitor la decizia instanței de apel, a menționat că instanța de apel a dispus casarea hotărârii instanței de fond și respingerea acțiunii, fără a-și motiva soluția și fără a combate alegațiile din cererea de chemare în judecată, fără a examina circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, fără a le da o apreciere cuvenită conform cerințelor legislației în vigoare, iar astfel de hotărâre judecătorească nu poate fi menținută. Instanța de apel a pus la baza deciziei doar alegațiile reprezentantului Primarului com. Ciorescu, mun. Chișinău și a Consiliului Comunei Ciorescu, mun. Chișinău, expuse în cererea de apel declarată împotriva hotărârii judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 16 octombrie 2020.

A indicat că, instanța de apel eronat a constatat că din Anexa la HG nr.862 din 27 decembrie 1995, care conține Lista localităților ale căror hotare de extravilan se modifică în scopuri agricole prin redistribuirea terenurilor între deținătorii funciari, de la Primăria comunei Pașcani, rezultă că de la Gospodăria experimentală a Institutului de cercetări pentru Porumb și Sorg „Porumbeni”, raionul Criuleni au fost retrase terenuri care au fost incluse în hotarele Primăriei com. Ciorescu, mun. Chișinău și transmise Primăriei comunei Ciorescu, în fondul de rezervă, fără a stipula ce legătură există între această afirmație și cerințele înaintate de Instituția Publică, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”, care la 15 august 1996 (data intrării în vigoare a Legii nr.668/1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii care rămân în proprietatea statului) a primit în gestiune în temeiul acestei Legii, terenul agricol cu suprafață totală de 1573 ha, care include și terenul cu suprafață de 2,77 ha.

În acest context, solicită instanței de recurs să țină cont că acest teren este de domeniu public, iar Instituția Publică, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” este o organizație din domeniul cercetării în domeniul agriculturii, care folosește în scopul cercetărilor științifice teren agricol proprietate publică, iar prin prisma alin (1) art.4 dm Legea nr.91 din 05 aprilie 2007 privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor, de domeniul public al statului țin: terenurile institutelor și stațiunilor de cercetări științifice, ale unităților de învățământ agricol și silvic, destinate cercetărilor, care produc semințe și material săditor din categoriile biologice, precum și obținerea animalelor de rasă.

La 24 septembrie 2021 în adresa intimațiilor și terțelor persoane a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referințelor, însă până la examinarea cererii de recurs, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit nici o referință pe acest dosar.

În conformitate cu articolul 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 26 mai 2021. Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău a fost recepționată de recurent la 20 iulie 2021 (f.d.1181b, vol. II). La 18 august 2021, Instituția Publică, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” a declarat recurs împotriva deciziei din 26 mai 2021, a Curții de Apel Chișinău (f.d.171-177, vol. II). Astfel, recursul depus la 18 august 2021, este în termen, având în vedere că la dosar nu există date care ar confirma recepționarea de către recurent a dispozitivului deciziei.

Prin încheierea din 15 decembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție s-a declarat admisibil recursul depus de către Instituția Publică, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” împotriva deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău și s-a numit spre examinare în complet de cinci judecători.

Conform articolului 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Verificând argumentele invocate în recurs, prin prisma materialelor din dosar, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia că recursul depus de către Instituția Publică, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” urmează a fi admis și casată decizia din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, și emite o nouă decizie de menținere a hotărârii din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din considerentele ce urmează.

Prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul Administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art.258 alin.(3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor

prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate rezultă că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate doar a noilor reglementări procedurale.

Potrivit art.248 alin.(1) lit.c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Potrivit art.21 alin.(1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

În corespundere cu art.22 alin.(1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu.

Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Prin prisma art.194 alin.(2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

La fel, aplicabile sunt și prevederile art.244 alin.(2) coroborate cu art.231 alin.(2) din Codul administrativ, conform cărora pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap.III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap.II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În sensul art.219 alin.(1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Recapitulând esența litigiului în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține următoarea stare de fapt.

Probatoriul acumulat în materialele dosarului demonstrează că prin Decizia Consiliului com. Ciorescu nr. 3/11 din 20 martie 2014 „Cu privire la formarea bunului imobil”, în scopul folosirii raționale a terenurilor aflate în gestiunea Primăriei comunei Ciorescu, având în vedere faptul că la privatizarea masivă a fost supusă privatizării doar terenul din intravilan, reieșind din necesitatea de a forma un bun imobil, în temeiul art.9 al Legii nr.523-XIV din 10 iulie 1999 „cu privire la proprietatea unităților administrative teritoriale”, art.4 al Legii nr.354-XV din 28.20.2004 „Cu privire la formarea bunurilor imobile”, art.9 din Legea privind administrarea și deetatizarea proprietății publice nr.121-XVI din 04 mai 2007, art.10 din Codul Funciar, în temeiul art.14 (1) și art.77 din Legea RM nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 „Privind administrația publică locală”, s-a decis: se acceptă formarea unui bun imobil, teren cu destinație agricolă, cu suprafața de 2,7735 ha, situat în extravilanul comunei Ciorescu, sectorul xxx (f.d.24-25, vol.I).

La 17 august 2015, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” a înaintat Consiliului com. Ciorescu și Primăriei com. Ciorescu, cererea prealabilă nr.01-5/239, prin care a fost solicitată revocarea Deciziei Consiliului local Ciorescu nr.3/11 din 20 martie 2014,

prin care s-a atribuit în proprietatea Primăriei Ciorescu terenul agricol cu suprafața de 2,7735 ha, nr. cadastral xxx (f.d.6).

Drept răspuns la cererea prealabilă, Primăria com. Ciorescu, prin scrisoarea nr.02/1-37-448 din 15 septembrie 2015, a comunicat că prin Decizia Consiliului local Ciorescu nr.3/11 din 20 martie 2014, interesele statului, inclusiv interesele Institutului de Fitotehnie „Porumbeni”, nu au fost lezate. Respectiva Decizie, sub aspectul legalității a fost supusă controlului de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și în urma controlului efectuat nefiind constatate careva derogări de la legislația în vigoare, sau acțiune negativă asupra intereselor statului. Prin urmare, cererea prealabilă înaintată nu poate fi satisfăcută și s-a respins ca neîntemeiată (f.d.7, vol.I).

Nefiind de acord cu răspunsul primit la cererea prealabilă, la 28 septembrie 2015, Instituția Publică, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” s-a adresat în instanța de judecată cu prezenta acțiune (f.d. 3-5, vol.I).

În speță se mai constată că, în temeiul Ordinului nr.26 din 23 martie 1976 emis de către Asociația Științifică de Producție pentru Cultura Păpușoiului și Sorgului „Hibrid” a Ministerului Agriculturii, a fost transmisă cu titlu gratuit la balanța Institutului științific și cercetare a Păpușoiului și Sorgului clădirea „Pepinierei de carantină” (f.d.14, vol.I).

Conform anexei la Legea pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului nr. 668-XIII din 23 noiembrie 1995 (în vigoare din 15 august 1996) - terenul Institutului de Cercetări Științifice pentru Porumb și Sorg, satul Pașcani, raionul Criuleni, cu suprafața de 1573 ha, a rămas în proprietatea statului (f.d.10-14, vol.I).

Prin hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la modificarea hotarelor extravilanului localităților nr.862 din 27 decembrie 1995, s-au acceptat propunerile executivelor raionale, coordonate cu Ministerul Agriculturii și Alimentației, cu privire la modificarea hotarelor extravilanului unor localități, conform anexei. După cum rezultă din Anexa la Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.862 din 27 decembrie 1995, s-a modificat în scopuri agricole, prin redistribuirea terenurilor între deținători funciari, fiind retrase de la Primăria comunei Pașcani, Gospodăria experimentală a Institutului de cercetări pentru porumb și sorg „Porumbeni”, raionul Criuleni terenuri care au fost incluse în hotarele Primăriei comunei Ciorescu mun. Chișinău în mărime de 15 ha, dintre care 9 ha – pământ arabil și 6 ha – alte terenuri (f.d.48-49, vol.I).

Potrivit procesului-verbal cu privire la predarea-preluare terenurilor din 29 decembrie 1995, subsemnații, inginerul șef cadastral al municipiului Chișinău dl A.Rău, șeful Direcției Dezvoltare social - economică a localităților suburbane dl V.Cibotari, inginerul șef cadastral al raionului Criuleni dl M.Radu, primarul comunei Pașcani dl I.Negrei, directorul general A.Ș. „Porumbeni” dl V.Micu, directorul Gospodăriei Experimentale a Institutului de cercetări pentru Porumb și Sorg dl A.Vandrabulea și primarul comunei Ciorescu în conformitate cu Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr 862 din 27 decembrie 1995 „Cu privire la modificarea hotarelor extravilanului localităților” au îndeplinit predarea-preluarea în natură a unui lot cu suprafața totală, de 15,13 hectare din hotarele comunei Pașcani, raionul Criuleni inclusiv: - 9,54 hectare de pământ arabil din folosință funciară a Gospodăriei Experimentale a Institutului de cercetări pentru Porumb și Sorg; - 5,79 hectare (alte

terenuri) din fondul de rezervă a Primăriei Pașcani, în fondul de rezervă a Primăriei comunei Ciorescu, municipiul Chișinău cu includerea terenurilor date în hotarele comunei menționate.

Conform Hotărârii de Guvern nr.518 din 22 iunie 2010 cu privire la reorganizarea unei instituții publice, fiind acceptată propunerea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (fondator) privind reorganizarea Instituției publice „Institutul Științifico-Practic de Fitotehnie” prin divizare în Instituția Publică „Institutul de Cercetări pentru Culturile de Cîmp „Selecția” (mun.Bălți, str. Calea Ieșilor, nr.28) și Instituția Publică Institutul de Fitotehnie “Porumbeni” (r-nul Criuleni, com. Pașcani), denumirea ultimei a fost schimbată în Instituția Publică „Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” (f.d.34, vol.I).

Conform Actului de inventariere a imobilelor proprietate a statului din gestiunea Instituției Publice Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” subordonată Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, conform situației la 01 martie 2014, „Pepiniera de carantină” situată în com. Ciorescu cu suprafața de 241 m.p., era gestionată de către Instituția Publică, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” (f.d.15, vol.I).

Fiind învestită cu judecarea cauzei în prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, prin hotărârea din 16 octombrie 2020 a admis parțial acțiunea depusă de Instituția Publică, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” împotriva Consiliului com. Ciorescu, mun. Chișinău, Primarului com. Ciorescu, mun. Chișinău, SRL „Pietrișul”, persoane terțe Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenția Proprietății Publice. A fost anulată Decizia Consiliului com. Ciorescu nr.3/11 din 20 martie 2014 cu privire la formarea bunului imobil; Decizia Consiliului com. Ciorescu nr.7/14 din 29 septembrie 2015 cu privire la desfășurarea licitației de arendă a terenului de pământ proprietate APL; Decizia Consiliului com. Ciorescu nr.8/18 din 09 decembrie 2015 cu privire la rezultatul licitației de obținere a dreptului de arendă funciară. În rest cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut că, în temeiul Ordinului nr.26 din 23 martie 1976 emis de către Asociația Științifică de Producție pentru Cultura Păpușoiului și Sorgului „Hibrid” a Ministerului Agriculturii, a fost transmis cu titlu gratuit la balanța Institutului științific și cercetare a Păpușoiului și Sorgului clădirea „Pepinierii de Carantină”. Conform anexei la Legea nr.668-XIII din 23.11.95 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului, Lege pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului - terenul Institutului de Cercetări Științifice pentru Porumb și Sorg, satul Pașcani, raionul Criuleni, cu suprafața de 1573 ha, a rămas în proprietatea statului (f.d.10-14, vol.I). În suprafața de 1573 ha se include și lotul de teren de 2,7735 ha, lot pe care este amplasată „Pepiniera de Carantină”.

Astfel, a stabilit că Consiliul com. Ciorescu prin decizia sa nr.3/11 din 20 martie 2014, a dispus de terenul cu suprafață de 2,7735 ha, proprietate a statului, aparținând domeniului public, fără un anumit drept cât și fără respectarea procedurii de coordonare a terenurilor, fie pe cale amiabilă fie pe cale judecătorească.

Suplimentar, instanța de fond a reținut și nerespectarea de către Consiliul com. Ciorescu a prevederilor Regulamentului cu privire la formarea bunurilor imobile, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.61 din 29.01.99 (abrogat la 03 martie 2018) la emiterea Deciziei nr.3/11 din 20 martie 2014.

Referitor la argumentul reprezentantului pârâților precum că terenul care a fost format ca bun imobil separat prin decizia contestată - nr.3/11 din 20 martie 2014, a fost transmis în posesia Administrației Publice Locale în baza procesului-verbal cu privire la predarea-preluarea terenurilor din 29 decembrie 1995 (f.d.50, vol.I), acesta este apreciat critic de către instanța de judecată, or la materialele cauzei nu a fost prezentată careva confirmare că anume acest teren cu suprafață de 2,7735 ha, este parte a terenului transmis prin respectivul proces-verbal.

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a admis apelul declarat de către Consiliul com. Ciorescu și Primarul com. Ciorescu, a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 16 octombrie 2020, a emis o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” împotriva Consiliului com. Ciorescu, mun. Chișinău, Primarului com. Ciorescu, mun. Chișinău, SRL „Pietrișul”, persoane terțe Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenția Proprietății Publice, cu privire la contestarea actelor administrative, a fost respinsă.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că instanța de fond nu a elucidat toate circumstanțele importante speței, nu a dat răspuns la toate argumentele ridicate în fața sa de către Consiliul com. Ciorescu și Primarul com. Ciorescu, fapt ce a dus la soluționarea eronată a litigiului.

Pentru a decide astfel, a remarcat că Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” a depus prezenta acțiune invocând faptul că, terenul nominalizat reprezintă proprietate a statului Republica Moldova, iar reclamantul se folosește de acest teren în baza Legii nr.668 din 23.12.1995, urmând să fie coordonate hotarele terenurilor cu reclamantul. Respectiv, ține de competență Agenției Proprietății Publice întreprinderea acțiunilor în vederea apărării proprietății statului atunci când consideră că, aceasta ar fi fost încălcată de către un alt subiect de drept. Or, anume Agenția Proprietății Publice este organul abilitat cu administrarea și deetimizarea proprietății publice a statului.

Astfel, a conchis că, deși reclamantul Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” invocă încălcarea dreptului de proprietate a statului, acesta nu este subiectul de drept împuternicit de a reprezenta interesele statului în acest sens. Mai mult, reclamantul, înaintând prezenta acțiune nu a indicat care drept sau interes legal al acestuia, i-a fost lezat prin emiterea actului administrativ enunțat. În speță, reclamantul nu a prezentat nici un material probatoriu, un înscris, din care s-ar putea deduce faptul că, acesta a deținut un drept înregistrat asupra terenului nominalizat, drept, care ar fi fost afectat prin emiterea Deciziei Consiliului com. Ciorescu nr.3/11 din 20.03.2014 „Cu privire la formarea bunului imobil”.

A mai reținut că Decizia Consiliului local al comunei Ciorescu nr.3/11 din 20 martie 2014, sub aspectul legalității a fost supusă controlului de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, însă, în urma controlului efectuat nu au fost constatate încălcări, pentru a solicita anularea actului administrativ contestat.

Efectuând controlul judiciar al deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău și al hotărârii din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, instanța de recurs constată că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea, iar în consecință greșit a concluzionat că hotărârea primei instanțe este neîntemeiată.

Conform art.1 al Legii nr. 91-XVI din 05.04.2007 privind terenurile proprietate

publică și delimitarea lor (abrogată la 04.05.2018), proprietate publică sunt terenurile cu drept de proprietate al statului sau al unităților administrativ-teritoriale, dreptul de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra cărora ține de competența Guvernului sau a autorităților administrației publice locale. Proprietatea publică asupra terenurilor poate fi: a) de interes național, regim de drept în care proprietatea aparține statului (proprietate publică a statului); b) de interes local, regim de drept în care proprietatea aparține satului (comunei), orașului (municipiului), raionului, unității teritoriale autonome Găgăuzia (proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale). Din domeniul public al statului, al raionului, al unității teritoriale autonome Găgăuzia, al orașului (municipiului), al satului (comunei), după cum sînt de interes național sau local, fac parte terenurile determinate de lege, precum și terenurile care, prin natura lor, sînt de uz sau de interes public.

Potrivit art.2 al Legii privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor, terenurile din domeniul public sunt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile, după cum urmează: a) nu pot fi înstrăinate, ci pot fi date numai în administrare, în concesiune, în arendă sau în locațiune în condițiile legii; b) nu pot fi supuse executării silite; asupra lor nu se pot constitui garanții reale; c) nu pot fi dobîndite de terți prin uzucapiune. Actele juridice încheiate cu încălcarea alin.(1) sînt lovite de nulitate absolută. Terenurile din domeniul public pot fi trecute în domeniul privat doar în condițiile legii. Terenurile din domeniul public pot fi date, după caz, în administrare ministerelor, altor autorități ale administrației publice centrale, autorităților administrației publice locale, instituțiilor publice, întreprinderilor de stat sau municipale. Darea în administrare se efectuează, după caz, prin hotărîre de Guvern, prin decizie a consiliului raional, a Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia, a consiliului orășenesc (municipal), sătesc (comunal).

Totodată art.3 din aceeași Lege stabilește că delimitarea terenurilor proprietate publică în terenuri proprietate publică a statului și terenuri proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, inclusiv a terenurilor ce țin de domeniul public sau cel privat, are drept scop: a) protecția și folosirea eficientă a terenurilor proprietate publică a statului în interesul deținătorilor de terenuri și al Republicii Moldova; b) protecția și folosirea eficientă a terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale în interesul deținătorilor de terenuri și al unităților administrativ-teritoriale. Delimitarea terenurilor proprietate publică se efectuează prin acțiuni de identificare și formare a terenurilor proprietate publică a statului și a terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale în modul stabilit de legislație.

În cazul în care terenurile proprietate publică a statului se mărginesc cu terenuri proprietate publică dobîndite de unitatea administrativ-teritorială, reprezentanții statului și reprezentanții unității administrativ-teritoriale coordonează hotarele acestor terenuri. Dacă reprezentanții părților nu convin asupra hotarelor, litigiul se examinează în instanță de judecată. Executarea lucrărilor de delimitare a terenurilor proprietate publică a statului și a terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, inclusiv a terenurilor care aparțin domeniului public sau celui privat, de identificare a lor, precum și a lucrărilor de elaborare a planului geometric, este asigurată de Agenția Relații Funciare și Cadastru, în comun cu autoritățile administrației publice centrale competente și autoritățile administrației publice locale,

prin intermediul întreprinderilor de stat al căror fondator este Agenția Relații Funciare și Cadastru. Lucrările de delimitare a terenurilor proprietate publică includ următoarele etape: a) întocmirea de către ministere, alte autorități administrative centrale și autoritățile administrației publice locale a listei bunurilor imobile proprietate publică pe care le dețin în proprietate, în gestiune și prezentarea acestora către Agenția Relații Funciare și Cadastru pentru sistematizare și crearea bazei de date; b) identificarea și formarea bunurilor imobile proprietate publică incluse în listă, întocmirea procesului-verbal al ședinței comisiei de lucru privind delimitarea bunurilor imobile proprietate publică, elaborarea proiectelor planurilor geometrice și coordonarea acestora cu persoanele și autoritățile interesate. Proiectele planurilor geometrice se elaborează în baza materialelor cartografice existente, în hotarele generale.

Relevante sunt și prevederile art. 4 al Legii privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor potrivit cărora, de domeniul public al statului țin: a) terenurile institutelor și stațiilor de cercetări științifice, ale unităților de învățământ agricol și silvic, destinate cercetărilor, producerii de semințe și de material săditor din categoriile biologice, precum și obținerii animalelor de rasă.

Analizând probatoriul cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că prima instanță a ajuns la concluzia corectă că, respectivul teren constituie teren de domeniul public al statului, or cum s-a constatat supra, hotărârea Guvernului RM cu privire la modificarea hotarelor extravilanului localităților nr. 862 din 27 decembrie 1995 se referă la terenuri cu suprafața de 15,13 hectare. Terenurile respective au făcut obiectul transmiterii conform procesului-verbal din 29 decembrie 1995, prin care s-a înfăptuit predarea-preluarea în natură a unui lot cu suprafața totală, de 15,13 hectare din hotarele comunei Pașcani, raionul Criuleni inclusiv: - 9,54 hectare de pământ arabil din folosință funciară a Gospodăriei Experimentale a Institutului de cercetări pentru Porumb și Sorg; - 5,79 hectare (alte terenuri) din fondul de rezervă a Primăriei Pașcani, în fondul de rezervă a Primăriei comunei Ciorescu, municipiul Chișinău cu includerea terenurilor date în hotarele comunei menționate.

Actul de transmitere a fost subsemnat de: inginerul șef cadastral al municipiului Chișinău, șeful Direcției Dezvoltare social - economică a localităților suburbane, inginerul șef cadastral al raionului Criuleni, primarul comunei Pașcani, directorul general A.Ș. „Porumbeni”, directorul Gospodăriei Experimentale a Institutului de cercetări pentru Porumb și Sorg și primarul comunei Ciorescu.

Concomitent prin Legea nr.668-XIII din 23 noiembrie 1995 s-a aprobat Lista unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului, printre care se numără și terenul Institutului de Cercetări Științifice pentru Porumb și Sorg, satul Pașcani, raionul Criuleni, cu suprafața de 1573 ha.

Potrivit Actului de inventariere a imobilelor proprietate a statului din gestiunea Instituției Publice Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” subordonată Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, conform situației la 01 martie 2014, „Pepinierei de carantină” situată în com. Ciorescu cu suprafața de 241 m.p., era gestionată de către Instituția Publică, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”.

Respectiv, din analiza a acestor înscrisuri se deduce cert că „Pepiniera de carantină” nu a făcut obiectul transmiterii în baza hotărârea Guvernului RM nr. 862

din 27 decembrie 1995 și face parte din suprafața de 1573 ha menționată în Legea nr.668-XIII din 23 noiembrie 1995.

Logica acestor constatări este bazată și pe faptul că reclamantul este o Instituția Publică, inclusiv de cercetări științifice, iar potrivit art.4 din Legea privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor, terenurile instituțiilor de cercetări științifice, destinate cercetărilor, producerii de semințe și de material săditor din categoriile biologice țin de domeniul public al statului.

Faptul că „Pepiniera de carantină” nu a făcut obiectul unei transmiteri din proprietatea publică a statului în proprietatea administrației publice locale se confirmă și de persoanele terțe Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenția Proprietății Publice, care au făcut mențiunile respective în referințele depuse.

Prin urmare, având în vedere că respectivul teren constituie teren proprietate publică, instanța de fond întemeiat a constatat că Consiliul com. Ciorescu prin decizia sa nr. 3/11 din 20.03.2014, a dispus de terenul cu suprafața de 2,7735 ha, proprietate a statului, fără a deține acest drept cât și fără respectarea procedurii de coordonare a terenurilor, fie pe cale amiabilă fie pe cale judecătorească, după cum reglementa art.3 al Legii nr. 91-XVI din 05.04.2007, în vigoare la data adoptării actului administrativ.

Referitor la extrasul din registrul bunurilor imobile, instanța de recurs denotă că dreptul de proprietate asupra terenului a fost intabulat în baza deciziei contestate, anterior alte notări nu sunt indicate, deși potrivit declarațiilor intimaților dreptul de proprietate asupra terenului a fost dobândit în baza unei hotărâri de Guvern. Reieșind din aceste neconcordanțe, instanța de fond corect a analizat înscrisul respectiv în coraport cu întreg probatoriul prezentat.

Un alt aspect invocat de către reclamat și reținut de instanța de fond, asupra căruia instanța de apel a evitat a se expune, ține de respectarea prevederilor privind formarea bunurilor imobile.

Conform art. 3 al Legii cu privire la formarea bunurilor imobile nr. 354-XV din 28.10.2004, formarea bunului imobil se inițiază de către: a) proprietarul lui, inclusiv statul sau unitatea administrativ-teritorială, prin intermediul autorităților împuternicite cu administrarea bunului.

Potrivit art.5 al Legii cu privire la formarea bunurilor imobile, lucrările de formare a bunurilor imobile sînt executate de oficiile cadastrale teritoriale, de întreprinderi de stat sau întreprinderi private, care dispun de ingineri cadastrali, certificați la Agenția de Stat Relații Funciare și Cadastru (în continuare – Agenție). Modul și condițiile de certificare sînt stabilite de Guvern. Inginerii cadastrali au dreptul, cu acordul titularului de drept, să intre în interiorul construcției, să execute lucrări cadastrale, să întreprindă alte măsuri legate de procedura de formare a bunului imobil. Construcțiile, lucrările sau plantațiile nu pot fi distruse, nici strămutate în procesul formării bunului imobil, fără consimțămîntul proprietarului.

Consecutivitatea formării bunurilor imobile este reglementată de art.14 al aceleiași Legi care prevede următoarele acțiuni: a) se depune cererea de formare a bunului imobil; b) se efectuează studiul privind posibilitatea formării bunului imobil; c) se elaborează proiectul de formare a bunului imobil; d) se întocmește planul cadastral sau geometric al bunului imobil format; e) se emite decizia de formare a bunului imobil; f) se înscrie bunul imobil în Registrul bunurilor imobile.

Cât privește formarea bunurilor imobile proprietate a statului sau a unităților

administrativ-teritoriale, procedura prezintă anumite particularități ce sunt menționate în art.17 din Lege și anume, pentru a obține permisiunea de formare a unui bun imobil proprietate a statului sau a unității administrativ-teritoriale, persoana interesată depune o cerere la autoritatea împuternicită cu administrarea bunului imobil respectiv. La cererea de formare a bunului imobil se anexează: a) extrasul din Registrul bunurilor imobile; b) planul bunului imobil inițial; c) acordul scris, după caz, al titularilor cu ale căror drepturi este grevat dreptul de proprietate asupra bunului imobil sau al proprietarilor bunurilor imobile adiacente care pot fi lezați în drepturi la formarea bunului; d) actele ce confirmă drepturile patrimoniale ale persoanei interesate asupra bunurilor imobile inițiale.

Conform art.18 al Legii menționate, proiectarea și alte lucrări de formare a bunului imobil se vor efectua în conformitate cu normele și regulile în vigoare, corespunzător destinației bunului, ținându-se cont de recomandările elaborate în studiu. Se va lua în considerare, în măsura posibilităților, părerea solicitantului despre stabilirea hotarelor generale sau fixe, precum și despre alte caracteristici ale bunului imobil care se formează. Pentru elaborarea proiectului de formare, executantul lucrărilor cadastrale identifică bunurile imobile, încheind un act de constatare pe teren. În cazul în care datele din cadastrul bunurilor imobile nu coincid cu datele constatate pe teren, procedura de formare se suspendă (sau nu se suspendă dacă inițierea procedurilor de la lit.a)–c) este posibilă concomitent cu formarea) și se inițiază: a) procedura de corectare a greșelilor; sau b) modificarea planului cadastral ori geometric; sau c) alte proceduri prevăzute de legislație pentru a aduce în corespundere situația de pe teren și informația din cadastrul bunurilor imobile. Proiectul de formare a bunului imobil se coordonează cu serviciile competente ale autorităților administrației publice locale, în funcție de destinația bunului. În cazul stabilirii unor restricții sau cerințe speciale la folosirea bunului imobil, proiectul va fi coordonat cu organul abilitat, conform legislației. Dacă are loc concomitent cu procedura de formare, schimbarea destinației va fi asigurată pînă la înregistrarea bunurilor formate, în baza proiectului de formare și a altor acte prevăzute de legislația respectivă. În cazul în care formarea bunului imobil nu este finalizată cu înscrierea lui în Registrul bunurilor imobile, se consideră că schimbarea destinației părții din bun nu a fost efectuată.

Pornind de la denumirea actului administrativ contestat „Cu privire la formarea bunului imobil” în coraport cu prevederile sus-menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, prima instanță just a concluzionat că, de către Consiliul local Ciorescu, la emiterea Deciziei nr.3/11 din 20.03.2014, prin care s-a decis acceptarea formării unui bun imobil, teren cu destinație agricolă, cu suprafața de 2,7735 ha, situat în extravilanul comunei Ciorescu, sectorul xxx (f.d.24-25, vol.I), nu au fost respectate condițiile prevăzute de lege și procedura generală de formare a bunurilor imobile, or simpla invocare în textul Deciziei a art. 9 al Legii nr.523-XIV din 10.07.1999 „Cu privire la proprietatea unităților administrative teritoriale”, art.4 al Legii nr.354-XV din 28.20.2004 „Cu privire la formarea bunurilor imobile”, art.9 din Legea privind administrarea și deetizarea proprietății publice nr.121-XVI din 04.05.2007, art.10 din Codul Funciar, și art.14 (1), art.77 din Legea RM nr.436-XVI din 28.12.2006 „Privind administrația publică locală”, nu este suficientă pentru formarea unui bun imobil.

Prin urmare, având în vedere că instanța de fond întemeiat a constatat nulitatea deciziei nr.3/11 din 20.03.2014 emisă de Consiliul com. Ciorescu și ca efect al nulității acesteia, justificat au fost anulate și Decizia Consiliului com. Ciorescu nr.7/14 din 29 septembrie 2015 cu privire la desfășurarea licitației de arendă a terenului de pământ proprietate APL, Decizia Consiliului com. Ciorescu nr.8/18 din 09 decembrie 2015 cu privire la rezultatul licitației de obținere a dreptului de arendă funciară, or acestea sunt acte subsidiare deciziei anulate.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiată poziția instanței de apel, precum că Instituția Publică, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” nu ar fi avut dreptul să conteste decizia nr.3/11 din 20 martie 2014.

Potrivit art.2 al Legii privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor nr.91-XVI din 05 aprilie 2007 (abrogată la 04 mai 2018), terenurile din domeniul public sînt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile, după cum urmează: a) nu pot fi înstrăinate, ci pot fi date numai în administrare, în concesiune, în arendă sau în locațiune în condițiile legii; b) nu pot fi supuse executării silite; asupra lor nu se pot constitui garanții reale; c) nu pot fi dobîndite de terți prin uzucapiune. Actele juridice încheiate cu încălcarea alin.(1) sînt lovite de nulitate absolută.

Totodată, art.217 Cod civil, prevede că nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu. Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părți a actului lovit de nulitate. Acțiunea în constatare a nulității absolute este imprescriptibilă.

După cum s-a stabilit supra, conform Hotărârii de Guvern nr.518 din 22 iunie 2010 cu privire la reorganizarea unei instituții publice, a fost acceptată propunerea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (fondator) privind reorganizarea Instituției Publice „Institutul Științific-Practic de Fitotehnie” prin divizare în Instituția Publică „Institutul de Cercetări pentru Culturile de Cîmp “Selecția” (mun.Bălți, str. Calea Ieșilor, nr.28) și Instituția Publică „Institutul de Fitotehnie “Porumbeni” (r-nul Criuleni, com. Pașcani). Denumirea ultimei a fost schimbată în Instituția Publică „Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”, Pașcani, Criuleni”.

Totodată, potrivit actului de inventariere a imobilelor proprietate a statului în gestiunea Institutului de Fitotehnie „Porumbeni” subordonată Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, conform situației la 01 martie 2014, era și „Pepiniera de carantină” situată în com. Ciorescu.

În această ordine de idei, este cert că Instituția Publică, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” are un interes născut și actual care îi permite de a contesta decizia Consiliului local al comunei Ciorescu nr.3/11 din 20 martie 2014, fiind vizate bunurile pe care le avea în posesie și folosință.

Circumstanțele descrise determina Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție să conchidă ca soluția instanței de apel este neîntemeiată, deoarece a fost emisă cu aplicarea și interpretarea eronată a normelor de drept material, din care considerente aceasta nu poate fi menținută.

Dat fiind că instanța de apel a emis o decizie neîntemeiată, bazată pe judecarea

formală a cauzei și interpretarea eronată a normelor legii materiale, iar prima instanță a judecat multiaspectual cauza și a dat o apreciere corectă raporturilor juridico-publice litigioase, prin prisma unei interpretări corecte a legii materiale aplicabile speței, Colegiul ajunge la concluzia necesității admiterii recursului depus de Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”, casării integrale a deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău și menținerii hotărârii din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Conform articolelor 258 alin.(3) și 248 alin.(1) lit.c) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Instituția Publică, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”.

Se casează integral decizia din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău și se emite o nouă decizie, prin care se menține hotărârea din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Instituția Publică Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” împotriva Consiliului com. Ciorescu, mun. Chișinău, Primarului com. Ciorescu, mun. Chișinău, SRL „Pietrișul”, persoane terțe Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenția Proprietății Publice, cu privire la contestarea actelor administrative.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Iurie Bejenaru

Victor Burduh

Aliona Miron